

WIJ SPREKEN ZOWEL DE TAAL VAN PROJECT-ONTWIKKELAARS ALS VAN GEMEENTEN

ma di wo do vr

dearchitecterweek 8 februari 2021 VAN DE MAKERS VAN GVISIE

MENSENMAKendeSTAD

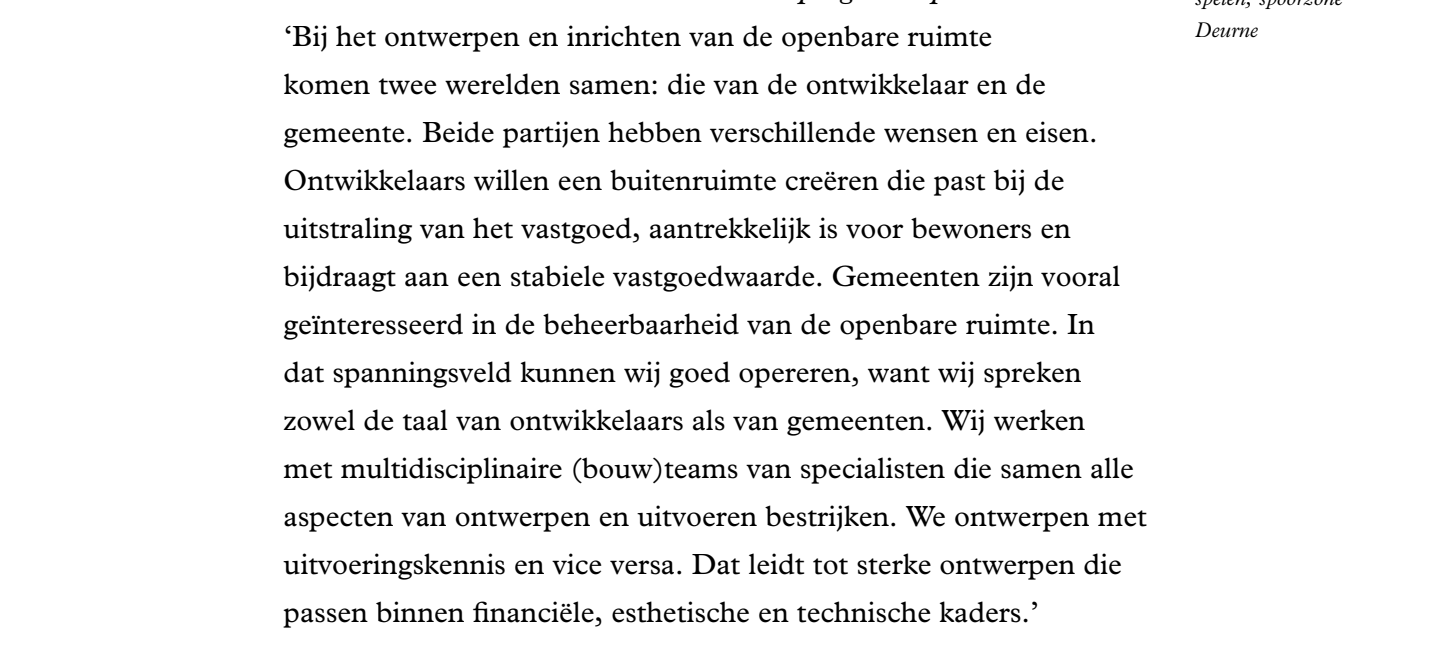
Biodiverse daktuin
Strijp T Eindhoven

Een enorme transformatie. Zo karakteriseren Mart Hoppenbrouwers en Fred Knibbeler de veranderingen in binnenstedelijke leefomgeving. Een strak gazon met beukenhagen en bomen van de 3e grootte was lange tijd de norm. Nu zijn het begroeide gevels, intensieve groendaken en wildebloemen-tuinen. Groen is niet langer een kostenpost, maar iets dat een bewezen meerwaarde oplevert voor mens en omgeving en dat ook nog eens (financieel) rendement oplevert.

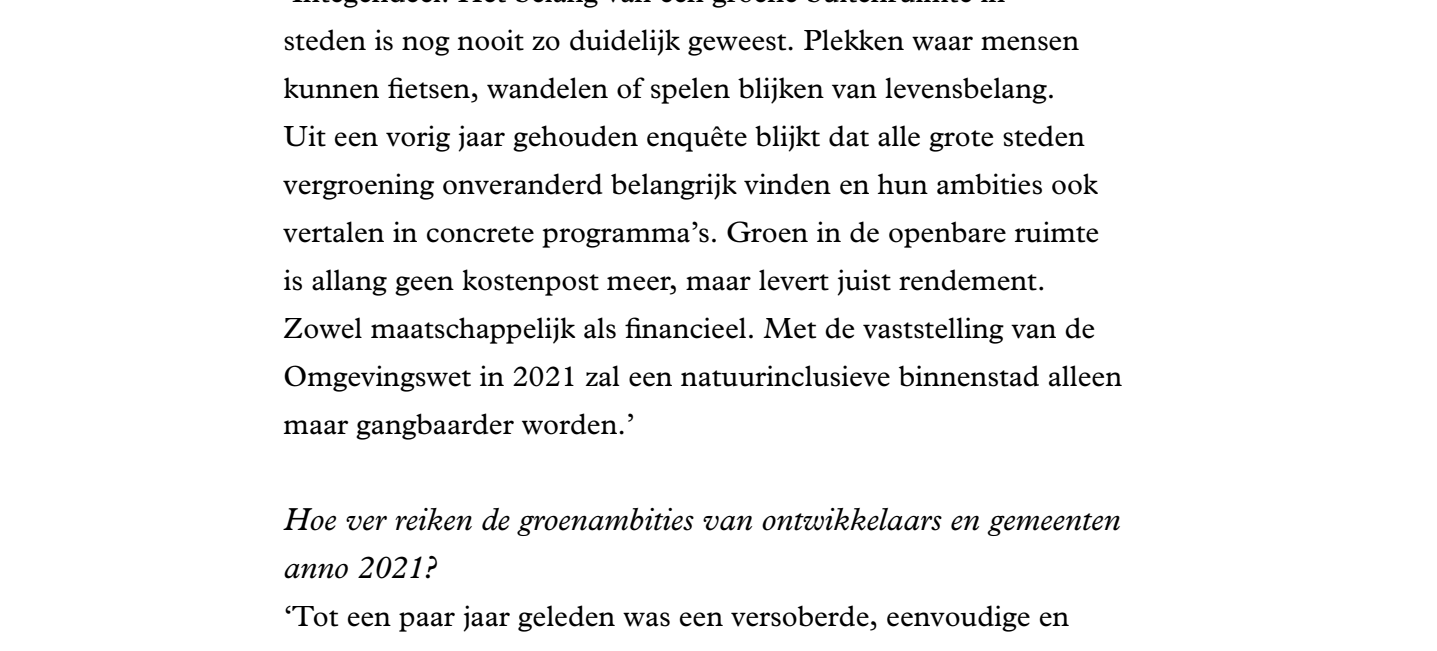
Steden veranderen in hoog tempo. Dat geldt niet alleen voor de bebouwing, maar ook voor de buitenruimte. Er komt steeds meer ruimte voor groen, letterlijk en figuurlijk. En niet zomaar groen, maar Groen met een hoofdletter: natuurinclusief, biodivers en klimaatadaptief. 'Er is een transitie gaande vanuit een gevoel van urgentie', stellen Mart Hoppenbrouwers en Fred Knibbeler. 'De komende 10 jaar moeten er 700.000 woningen bijkomen, grotendeels in de binnenstedelijke omgeving. Daarnaast moeten gemeenten inspelen op de klimaatverandering. Dat zijn grote opgaven, en we moeten met z'n allen heel goed nadenken over hoe we dat in kunnen vullen. Groen is daarbij een belangrijke sleutel.'

Dolmans Landscaping Group beweegt daarin mee. Begonnen als traditioneel groenbedrijf is Dolmans nu vooral adviserend opdrachtnemer, actief in ontwerp, aanleg en onderhoud van groenvoorzieningen met bijbehorende civieltechnische werken. Ontwerpen hebben een hoge ecologische waarde en zijn gericht op het welzijn van de omgeving. Integraal werken is daarbij een vanzelfsprekendheid. Een multidisciplinair team met enthousiaste vakmensen, zorgt voor een passend, toegankelijk en betaalbaar ontwerp.

Tekst:
Petra Pronk

Een oase van rust en ruimte, Bostwachterij Dorst

De kracht van groen en spelen, Bostwachterij Dorst

'ER IS EEN TRANSITIE GAANDE VANUIT EEN GEVOEL VAN URGENTIE'

Wat is de kracht van Dolmans Landscaping Group?

'Bij het ontwerpen en inrichten van de openbare ruimte komen twee werelden samen: die van de ontwikkelaar en de gemeente. Beide partijen hebben verschillende wensen en eisen. Ontwikkelaars willen een buitenruimte creëren die past bij de uitstraling van het vastgoed, aantrekkelijk is voor bewoners en bijdraagt aan een stabiele vastgoedwaarde. Gemeenten zijn vooral geïnteresseerd in de beheerbaarheid van de openbare ruimte. In dat spanningsveld kunnen wij goed opereren, want wij spreken zowel de taal van ontwikkelaars als van gemeenten. Wij werken met multidisciplinaire (bouw)teams van specialisten die samen alle aspecten van ontwerpen en uitvoeren bestrijken. We ontwerpen met uitvoeringskennis en vice versa. Dat leidt tot sterke ontwerpen die passen binnen financiële, esthetische en technische kaders.'

Wadi met natuurlijk spelen, spoorzone Deurne

Hebben de plannen voor vergroening van binnensteden te lijden onder de coronacrisis?

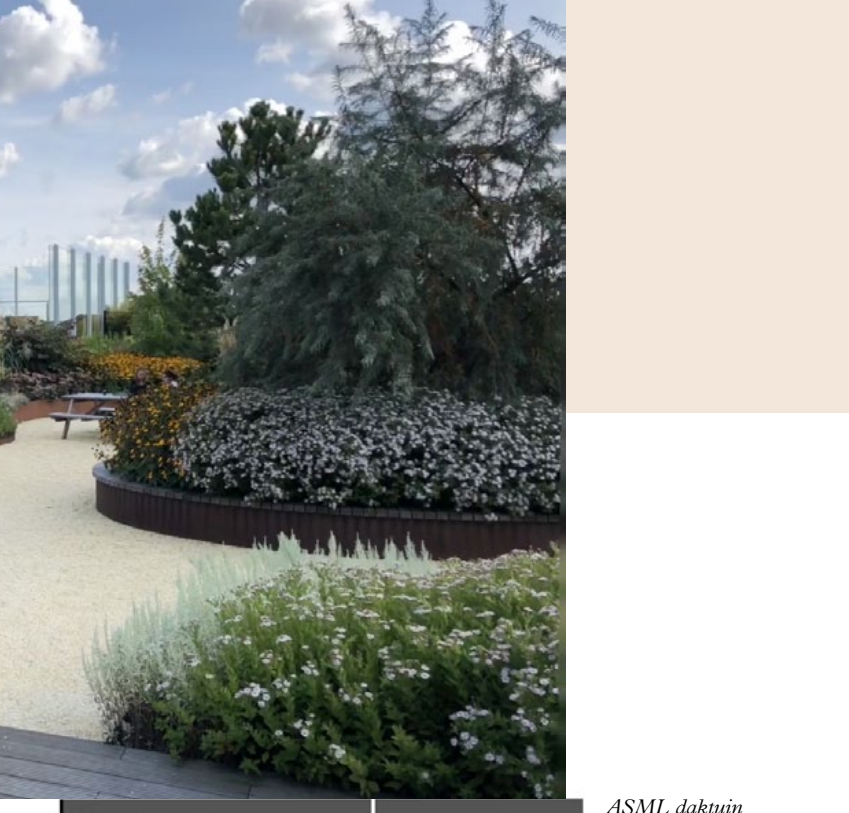
'Integendeel. Het belang van een groene buitenruimte in steden is nog nooit zo duidelijk geweest. Plekken waar mensen kunnen fietsen, wandelen of spelen blijken van levensbelang. Uit een vorig jaar gehouden enquête blijkt dat alle grote steden vergroening onveranderd belangrijk vinden en hun ambities ook vertalen in concrete programma's. Groen in de openbare ruimte is allang geen kostenpost meer, maar levert juist rendement. Zowel maatschappelijk als financieel. Met de vaststelling van de Omgevingswet in 2021 zal een natuurinclusieve binnenstad alleen maar gangbaarder worden.'

Hoe ver reiken de groenambities van ontwikkelaars en gemeenten anno 2021?

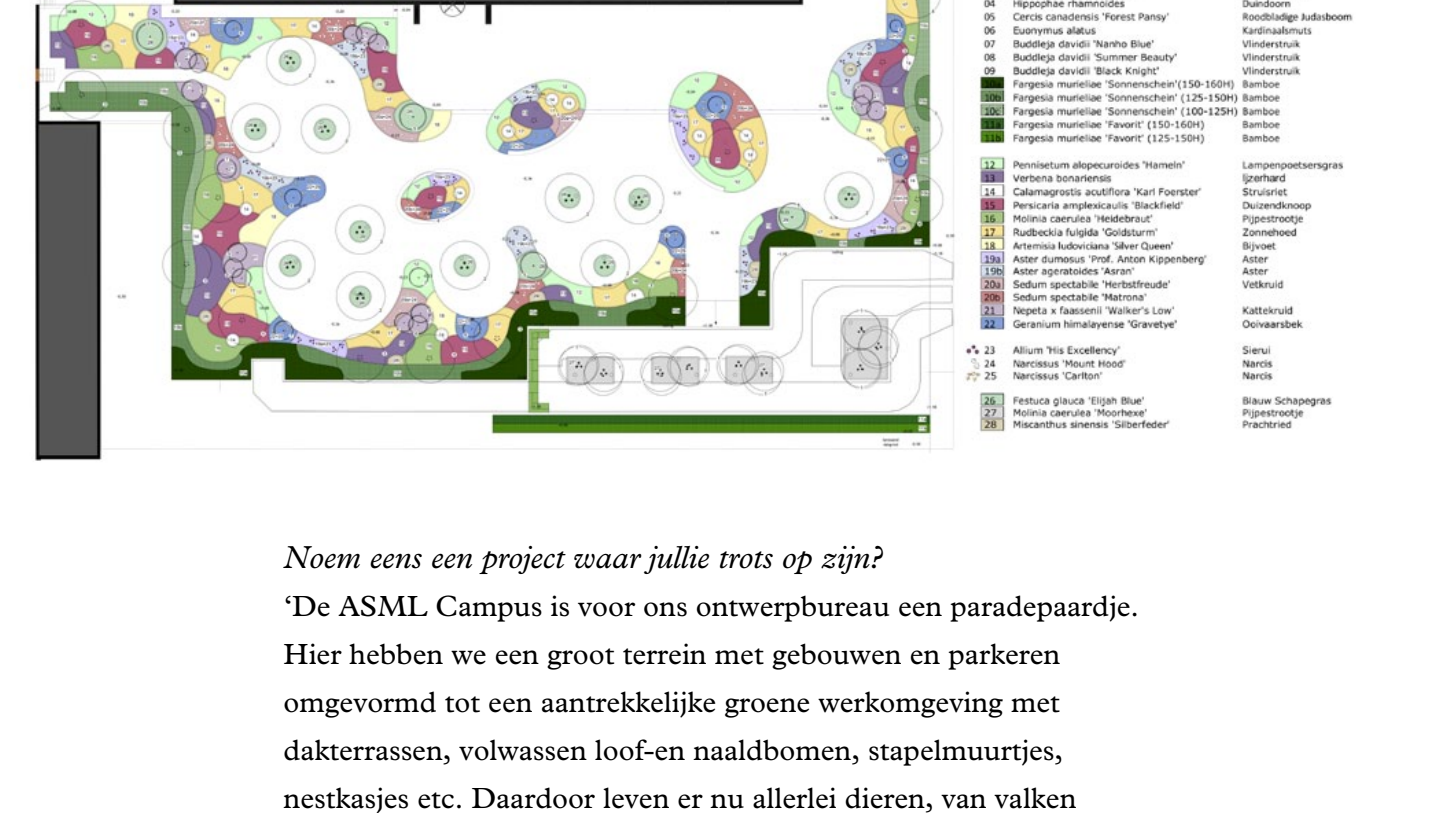
'Tot een paar jaar geleden was een versoberde, eenvoudige en beheersbare buitenruimte min of meer de norm. Nu hebben we het over natuurinclusief bouwen met groene daken en gevels, wildebloemenmengsels en bouwkundig geïntegreerde faunavoorzieningen. De discussie gaat niet meer om vaste plantjes, maar om vasteplantenconcepten met een hoge biodiversiteitswaarde en een grote klimaatadaptiviteit. Biodivers, ecologisch beheer is daarbij inmiddels bijna de standaard.

Ook natuurlijk en inclusief spelen heeft een enorme impuls gekregen. Hiervoor hebben we specialisten in huis die weten hoe ze voor de omgeving een toegankelijke avontuurlijke speelplek kunnen creëren met duurzame en circulaire houten speeltoestellen temidden van heuvels, wadi's en begroeiing.'

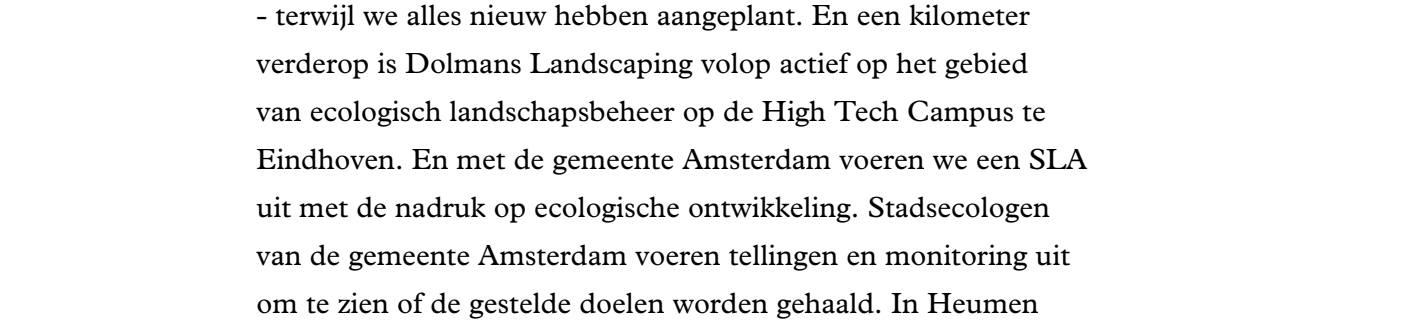
'EEN INVESTERING IN DE BUITEN-RUIMTE BETAALT ZICH OP ALLERLEI MANIEREN TERUG'

Natuurlijk spelen, Friczenlaan Tilburg

Aanleg Bella Vista park Amsterdam

U bent halverwege

Wat is de rol van bomen in moderne steden?

'Bomen zijn in toenemende mate de dragers van een locatie en spelen een hoofdrol bij de inrichting van buitenruimte. Het behoud en inpassen van bomen in een nieuwe structuur speelt een steeds grotere rol in ontwerpgegevens, al in het vroegste stadium. Daarnaast zien we een verschuiving in het denken over de financiële kant. Vroeger werden ze vooral als kostenpost gezien, maar tegenwoordig steeds meer als baten. Bomen vertegenwoordigen economische waarde voor vastgoedeigenaren en spelen een grote rol bij klimaatadaptatie (CO²-opname, fijnstofbinding en hemelwaterregulering).'

Is het voor eigenaren van bedrijfspanden interessant om geld uit te trekken voor vergroening?

'Absoluut. Slechts 1 procent van de bedrijventerrein is blauw-groen. Daar liggen dus nog veel kansen. Een investering in de buitenruimte betaalt zich op allerlei manieren terug. Het verhoogt de waarde van vastgoed en is een grote plus voor het imago van een bedrijf en vestigingsklimaat van een bedrijventerrein. Een groene buitenruimte straalt een duurzaam beleid uit. Dat helpt o.a. om goede nieuwe mensen aan te trekken. Voor een *Great place to work* is een groene omgeving zelfs een keiharde voorwaarde.'

'GROEN IS ALLANG GEEN SLUITPOST MEER'

Daktuin ASML Veldhoven

ASML daktuin beplantingsplan

Noem eens een project waar jullie trots op zijn?

'De ASML Campus is voor ons ontwerp bureau een paradepaardje. Hier hebben we een groot terrein met gebouwen en parkeren omgevormd tot een aantrekkelijke groene werkomgeving met dakterrassen, volwassen loof- en naaldbomen, stapelmurrtjes, nestkassen etc. Daardoor leven er nu allerlei dieren, van valken tot muizen. En dat alles in een stijl die herkenbaar is voor ASML. Het mooiste compliment was 'Wat bijzonder dat jullie de gebouwen hebben ingepast in de bestaande bosstructuur!' - terwijl we alles nieuw hebben aangeplant. En een kilometer verderop is Dolmans Landscaping volop actief op het gebied van ecologisch landschapsbeheer op de High Tech Campus te Eindhoven. En met de gemeente Amsterdam voeren tellingen en monitoring uit om te zien of de gestelde doelen worden gehaald. In Heumen leveren we in bouwteam het Kroonwijkpark, met een hoge speel- en belevingswaarde in Haaren hebben we onlangs in bouwteam het centrumplein gerenoveerd waarbij juist circulariteit en klimaatadaptatie centraal stond.'

Wat is er nodig om op landelijk niveau echt meters te maken met vergroening?

'Meer lef. Niet alleen groen op het maaiveld, maar ook aan, in, op en rond gebouwen. Gemeenten kunnen hierin nog wel een stap maken. Hun beheerafdelingen zijn vaak een beperkende factor. Dat ligt niet aan de beheerders, maar aan het systeem waarin zij opereren. De manier waarop zij worden afgerekend laat geen ruimte voor experimenten. Dat is een slechte zaak. Een gezonde stad vraagt om een goede verhouding tussen binnen- en buitenruimte. Het is een algehele ambitie om de binnenstedelijke leefomgeving te ontwikkelen naar een biodivers en klimaatbestendige omgeving, maar de vertaling naar de praktijk laat nog te vaak afschaling van deze ambities zien. Gemeenten mogen nog meer het lef hebben om te investeren en innovaties een kans geven. Innovatie is een leerweg, en het zou goed zijn om die weg samen te gaan. Al zien we in de grote steden wel meer ambities vertaald worden. Een voorbeeld is de Vlaamse overheid: die is zich bewust van haar voorbeeldfunctie en heeft ons bijvoorbeeld de opdracht gegeven om zoveel mogelijk van haar locaties ecologisch op te vormen en te gaan beheren. Ook zien we dat grote bouwers en ontwikkelaars serieuze stappen maken met natuurinclusieve woonwijken waarbij hoogwaardig groen in een vroeg stadium meegenomen wordt.'

Wat is jullie advies aan bouwvond en ontwikkelend Nederland?

'Sla de handen ineen, denk en werk integraal samen. De belangrijkste ontwikkelingen gaan plaatsvinden in de binnenstad. Dat vraagt veel meer samenwerking, kennis en expertise van alle partijen in een vroeg stadium. Samen kunnen we vanaf initiatieffase ervoor zorgen dat innovaties en groene ambities hun weg vinden, en dat is met de grote uitdagingen waar we voor staan hard nodig.'

Dolmans Landscaping Group
Mart Hoppenbrouwers, commercieel directeur (links)
Fred Knibbeler, regiomanager L+P ontwerpers en adviseurs
(ontwerfpafdeling van Dolmans Landscaping Group)

Wat zijn voor jou de universele waarden van ondernemen, onafhankelijk van welke crisis (financieel, virus, stikstof et cetera) zich ook voordoet?

Mart: Creativiteit, positiviteit en altijd kansen blijven zien.

Aan welke eigenschappen/vaardigheden heb je bewust gewerkt?

Fred: Luisteren en doorvragen, open vragen stellen, draagvlak.

Wat heeft indruk gemaakt in je leven?

Fred: De geboorte van mijn dochter.

Noem drie inspirerende architecten?

Fred: Hilberink Bosch

architecten, Santiago Calatrava, Willem Dudok

Mart: Piet Oudolf, Bedaux de Brouwer

Hoe ziet de stad van morgen eruit en wat kunt u aan die stad toevoegen dmv architectuur?

Fred: Groenarchitectuur als long van de stad, een anker voor mens en dier, biodivers, klimaatadaptief en toekomstbestendig.

Mart: Autoluw, een hoge belevingswaarde, klimaatadaptief, open en circulair.

De toekomstige binnenstad gaat misschien wel een hogere ecologische waarde opleveren dan de omliggende (landbouw)gebieden.

Hoe geef jij vorm aan de nieuwe stad?

Fred: In een inspirerend multidisciplinair

team. Alle invalshoeken belichend met een doorkijk naar een inspirerende buitenruimte voor alle doelgroepen.

Mart: Begrip en draagvlak realiseren voor een natuurlijke inrichting op een hoog niveau. De verwachtingen van de komende nieuwe generatie liggen veel hoger dan wij ons zelf op dit moment kunnen voorstellen.

Wat maakt een stad tot een stad?

Fred: Verbinding tussen mens en natuur, een uitnodigende plek om te werken, verblijven, werken en recreëren

Mart: Beleving en ruimte voor verwondering.

Wat is jouw favoriete stad en waarom?

Fred: Sevilla, organisch vormgegeven, geweldig sfeer, zowel intiem met vele ontmoetingsplekken

als ruimtelijk (rivierbedding) met waanzinnige architectuur, stad en strand.

Mart: Ik maak graag gebruik om Tilburg een podiumplaats te geven: van lelijk te zien tot een stad die eerlijke ambities toont en stap voor stap zich ontpopt tot een populaire bestemming voor studenten, jonge gezinnen en ambitieuze innovatieve pionier.

Wat typeert jouw stijl van architectuur?

Fred: Gebruiksgevoel

Mart: Originaliteit, lef, functionele vormgeving en combinatie modern en klassiek.

Welke ondernemer bewonder je het meest?

Fred: André Citroën, innovatieve pionier.

Wat is jouw ultieme doel als ondernemer?

Fred: Mensgericht ondernemen, kansen

en ontwikkelings-mogelijkheden bieden, coachen en mensen dat laten doen waar ze goed in zijn.

Resultaat: energie in de groep en tevreden opdrachtgevers.

Mart: Het beste uit onze mensen halen en met innoverende concepten, gericht op een gezond leefklimaat, meerwaarde voor onze opdrachtgevers creëren door onze expertises nog sterker met elkaar te verbinden.

Welk vraagstuk houdt je het meeste bezig?

Fred: Hoe blijven we vrienden met de aarde en haar klimaat?

vgvisie.nl